

Høringsinnspill fra Engerdal kommune om beredskapshjemmel for å kunne pålegge kommuner å etablere og drifte et midlertidig innkvarteringstilbud til asylsøkere

Engerdal kommune er vertskommune for eksisterende mottak og driftsoperatør for mottak på nivå 2 på 150 plasser, samt 100 opsjonsplasser. Kommunen har rammeavtaler med UDI på drift av asylmottak på nivå 1 og nivå 2.

Ettersom Engerdal kommune allerede drifter et asylmottak med inntil 250 plasser i en liten kommune med oppunder 1400 innbyggere, vil vi sannsynligvis ikke være aktuelle for å bli pålagt drift av mottak da vi ved det vil belastes uforholdsmessig mye (jf. forslaget punkt 4.3.1, tredje avsnitt). Vi kommer likevel med en høringsuttalelse da vi i mer enn 30 år har vært vertskommune og driftsoperatør for mottak, også gjennom tidligere perioder med høye ankomsttall, og på denne måten har bred og lang erfaring bak oss. Kommunen vil primært svare på høringen som kommune, men vil også kommentere forslaget til midlertidig endring i utlendingsloven som driftsoperatør.

Vi mener det er fornuftig å oppdatere planer for mulige masseankomster av asylsøkere ut over det UDI gjennom sine etablerte beredskapsplaner klarer å etablere. Kommunal beredskap og mobilisering av lokalsamfunn er nødvendig ved store ankomster over kort tidshorison. Imidlertid er Engerdal kommune bekymret for en løsning hvor kommunene belastes med å pålegges mottaksdrift ved masseankomster. Vi mener at det kan få flere negative konsekvenser:

Ekstra engasjement og innsats fra de kommunale tjenesteleverandørene er helt avgjørende i situasjoner som den vi står i nå for å kunne gi et godt tilbud til mennesker som søker beskyttelse (asyl). Å pålegge kommuner oppgaven med mottaksdrift skaper ikke engasjement, men derimot en følelse av overstyring og tvang. Dette vil kommuner kunne oppleve svært negativt og belastende. Kommunene vil i en slik situasjon kjempe om de samme ressursene som andre kommunale virksomheter, være seg bygningsmasse, arbeidskraft og tilgang til tjenester. Vi frykter at det vil gå spesielt utover bosettingsarbeidet i kommunene. Dette vil igjen kunne føre til betydelig lengre botid i mottakene, også i akuttinnkvarteringer. I en slik situasjon mener vi at det ekstra viktig at kommunene har fokus på bosettingsarbeidet. I verste fall vil det få en selvforsterkende effekt ved at forlenget botid vil føre til mer behov for akutte mottaksplasser

Selv om det åpnes for å begrense kravene til det kommunale tjenestetilbudet (jf. forslaget punkt 5, fjerde avsnitt) vet vi at det er en krevende øvelse å vurdere hvem som vil ha krav på tjenester og hvem som ikke vil ha krav på det. Det ligger også gjengs et fundamentert ønske fra de kommunale tjenesteleverandørene til å levere gode tjenester for alle innbyggere i en kommune, uansett. Det er også vanskelig å vurdere konsekvensene av en slik reduksjon, spesielt da en slik etablering også vil kunne gå utover kommunenes evne, og ønske, om å bosette flyktninger.

Det vil være krevende for kommuner å bemanne opp og ned på kort sikt i forhold til et behov/forventet behov for pålagte mottaksplasser. Det vil fort bli slik at man må pålegge allerede pressede ansatte i kommunen flere oppgaver.

Engerdal kommune mener at vårt bidrag til beredskap ved meget store ankomster først og fremst vil være i form av vår kompetanse som driftsoperatør. Vi har fått beskjed om at det skal kuttes 50 opsjonsplasser her i Engerdal. Dette får vi ikke til å rime med ønsket om en beredskapshjemmel for å kunne pålegge kommuner akuttinnkvarteringer i hui og hast. Å ta imot flyktning og asylsøkere til landet på en god måte krever kompetanse og et bredt apparat i kommunene. Denne kompetansen finnes hos oss, hos de andre driftsoperatørene og UDI. Måten flyktninger tas imot, og deres første

møte med Norge, er avgjørende for å holde et lavt konfliktnivå mens de bor i mottak, og ikke minst for hvordan en eventuell bosettings- eller returprosess vil foregå.

Vi mener derfor at Justis- og beredskapsdepartementet er tjent med en tilnærming hvor man prioriterer dialog med etablerte driftsoperatører og å tilrettelegge for at disse raskt kan opprette og drifte etterspurt kapasitet. Dette vil da innbefatte hjelp til kartlegging, omdisponering og forsikring av egnet bygningsmasse, samt tilpassing av krav i allerede inngåtte rammeavtaler for å møte den nåværende situasjonen.